

VYNAS

Margas kaip pasaulis rislingas

Prieš keturiolika metų kelionėje prie Reino bičiulių surengta pirmą vynu degustacija **Jūratei Sprindžiūnaitei** įžiebė aistrą vynui, iš pomėgio virtusia įdomiu darbu. Toje degustacijoje Eltvilės miestelyje, garsėjančiame putojančiu vynu („sekt“) ir rožėmis, gimė meilė „Riesling“ vynuogėms, iš kurių vyndariai kuria margą kaip pasaulis vyną

KAS GI TAS įvairiaskonis rislingas? Šios įnoringos vynuogės yra vienos išraiškingiausių, lepiausių ir populiariausių. Geriausi rislingai gimsta Vokietijoje. Garsus vynu žurnalistas ir rašytojas Tomas Stevensonas teigia: „Jokio kito vynu viename gurkšnyje nėra tokios elegancijos, vaisių tyrumo, skonių intensyvumo ir traškios rūgšties kaip „Riesling“. Greta vokiško rikiuojasi prancūziškas Elzaso rislingas, įdomių jo versijų galima rasti dar ir kaimyninėje Austrijoje. Šias kilmingas vynuoges bando prisijaukinti ir ispanai, ir amerikiečiai.

„Riesling“ vynuogės mėgsta vėsų klimatą, vėlavai noksta, sukrauna pumpurus, nepakelia karščio, tiesioginių saulės spindulių ir skersvėjų. Žodžiu, lepūnės. Vėsus, bet ne per šaltas Vokietijos krašto klimatas tam tinka, tačiau pasitaiko metų, kuomet rislingo nokinimas prilygsta pastangoms iškepti didkepsnį žvakės liepsnoje. Tačiau stengtis verta. Ir net labai.

Minėtina, kad „Riesling“ vynuogės suteikia vynui išskirtinę ir retą ilgaamžiškumo savybę. Jos perima dirvožemio, kuriame auga, ypatybes, bet kartu nepraranda autentiškumo. Todėl patyrę vynu mėgėjai kalba apie geliančios, gaivios rūgšties, rafinuotą, gėlėmis kvėpantį Mozelio paupio arba sodrų, sultingai prinokusių, lyg šilkas glotnų Reingau šlaitų rislingą. Pfalce jis apibūdinamas kaip prieskoninis, aliejinis ir galingas.

Taip „skaniai“ kalbama tik apie sausą rislingą, o kur dar kelios kategorijos saldžiųjų, kuriems uogas

kartais ne kekėmis, bet po vieną skinamos labai vėlyvą rudenį, kad kuo daugiau sukauptų cukraus, arba laukiama, kad į razinas primenančias uogas įsisuktų kilnūs pelėsis, suteikiantis vynuogių sultims nepakartojamą skonį, pereinantį ir į vyną.

„Riesling“ istorija – ilga. Pirmą kartą ši veislė paminėta 1435 m. rašytuose dokumentuose, rastuose vienoje Reingau krašto pilyje. Dar po trisdešimties metų užuominų aptikta ir Elzaso apylinkėse. Veislės giminė yra Reino upės slėnis, o tėvai – tuo metu ten augusios „Heunisch“ ir „Traminer“ vynuogės. Pradžią gal ir nelabai kilminga, tačiau per kelis šimtmečius „Riesling“ sėkmingai suvešėjo Reino bei Mozelio upių šlaitų vynuogynuose ir XVIII–XIX a. rislingas buvo taip pat puikiai vertinamas ir toks pat brangus, kaip ir rinktinės Prancūzijos vynu rūšys.

Pirmas pasaulyje vinas, kuriam suteikta kategorija („Spätlese“), buvo pagamintas būtent iš „Riesling“ vynuogių. Tai nutiko 1775-aisiais Reingau apylinkėse. Anot legendos, ši kategorija atsirado per klaidą, nes tais metais „Schloss Johannisberg“ vienuolyno vynuogynuose derlius buvo nurinktas per vėlavai. Tačiau jis paliko labai gerą įspūdį.

Netrukus gimė dar vienas rislingo kategoriją apibūdinantis terminas – „Kabinett“. Šis atsirado iš „Cabinet-Keller“ (rūsio kambario), kur vynu ūkiai laikė savo geriausią, išskirtinių savybių turintį vyną. Tokius turėjo Eberbacho ir „Schloss

*XVIII–XIX a.
rislingas
buvo taip
pat puikiai
vertinamas
ir toks pat
brangus, kaip
ir rinktinės
Prancūzijos
vynu rūšys*

Vollrads“ vienuolynai, tačiau yra patvirtinimų, kad pirmasis minėtą terminą 1779 m. pavartojo „Schloss Johannisberg“. Taigi XVIII a. Vokietijoje rislingą imta skirstyti pagal vynuogių prinokimo laipsnį: „Kabinett“, „Spätlese“, „Auslese“, „Beerenauslese“, „Trockenbeerenauslese“, „Eiswine“. Šias sąvokas vokiško rislingo gamintojai vartoja etiketėse iki šiol.

Miniu tokius sudėtingai skaitomus ir tariamus vietovardžius bei terminus, nes kiekvienas jų yra raktas į jūsų mėgstamą, o gal dar neatrastą rislingo rūšį. Kita vertus, Vokietijoje yra labai daug paprasto, o neretai ir prasto rislingo. Žinoma, tai pirmiausia rodo nedidelę kainą.

Šiais laikais „Kabinett“ paprastai žymi sausesnį, bazinį rislingo stilių. „Spätlese“ – vynas, padarytas iš vėlyvesnio, nokesnio skynimo uogų. Toks gėrimas yra saldus, tačiau rūgštis puikiai subalansuota. „Auslese“ – vėlyvojo derliaus skynimo vynas, dar daugiau nokumo, sukuriančio didesnę saldumo išpūdį, tačiau jį gairių ir malonų daro gera, brandi rūgštis. Likę terminai nurodo absoliučiai saldų vyną.

Jei sunku atsimiti sudėtingus kokybę užtikrinančius pavadinimus, bet norite pažinti gerą rislingą, etiketėse ieškokite raidžių VDP. Tai 200 Vokietijos vynuogių, besidarbuojančių pagal nustatytus kokybės reikalavimus, vienijanti organizacija. O pats išskirtinias rislingas žymimas specialiu ženklu – vienetu ir vynuogių keke. ■

Verti dėmesio

Rekomenduojame paragauti vyno iš trijų Vokietijos vynuogynų bastionų, kuriuose darbuojasi geriausi rislingo meistrai. Tai – įdomiausi, prašomos kainos verti rislingai, kurių galima įsigyti ir Lietuvoje

REINGAU REGIONAS

3 000 hektarų plotą užimantys regiono vynuogynai driekiasi Reino ir Maino upių šlaitais. Legenda čia laikoma vynuvinė „Georg Breuer“. 1984 m. tuometis jos šeimininkas Georgas Breueris įkūrė vietinių vynuogių asociaciją „Charta“, kurios nariai įsipareigojo pagal griežtas pačių nustatytas taisykles gaminti išskirtinės kokybės sausuosius rislingus. Organizacija stipriai paveikė visą Vokietijos vynuogystę ir paskatino priimti veiklą reglamentuojančius įstatymus.

Vyno ūkis „Georg Breuer“ įkurtas 1880 metais. Vyninei priklauso 30 hektarų geriausių drenuojamų regiono vynuogynų, esančių stačiausiuose šlaituose, tarp jų ir „Grand Cru“ kategorijos vynuogynai: „Berg Schlossberg“, „Nonnenberg“, „Berg Roseneck“. Geriausi rislingo vynuogynai auga Reingau kaimeliuose Riudesheime, Geizenheime, Johannisberge, Vinkelyje, Eltvilėje.

GEORG BREUER

WEINGUT
Dr. Bürklin-Wolf

PFALCO REGIONAS

Saulėje besilepinantys vynuogynai, išplitę Harto papėdėje ir Pfalco miške, driekiasi net 80 kilometrų. 1597 m. pietinėje regiono dalyje įsikūrė „Dr. Bürklin-Wolf“ vynuvinė, šiuo metu šeimininkaujanti 110 hektarų vynuogynuose, įvertintuose „Grand Cru“ ir „Premier Cru“ kategorijomis. Vertingiausių jų yra Forsto, Deidesheimo, Rupertsbergo ir Vachenheimo komunose (mažiausias 0,4 ha, didžiausias 7,55 ha).

MOZELIO REGIONAS

Šio slėnio vynuogynai (daugiau nei 10 tūkstančių hektarų) – vienos išpūdingiausių vynuogynų vietų pasaulyje. Būtent čia yra stačiausias (65 laipsnių) šlaitas, ant kurio veši „Calmont“ vynuogynas. Derlių žmonės ten renka naudodami alpinistų įrangą. Dar XIV a. Mozelį išgarsino „Bernkasteler Doctor“ vynas. Remiantis legenda, sergantis Tryro arkivyskupas Bėmundas II, vos gurkstelėjęs Bernkastelio vynuogyną gaminto gėrimo, pasveiko. „Selbach-Oster“ vynuvinė turi 20 ha „Riesling“ vynuogynų, tačiau tik geriausiose vietovėse, tokiose kaip Bernkastelis, Celtingenas, Grachas ir Vehlenas.

Žinovo dėmesio verti ir „Reichsgraf von Kesselstatt“ vynuogynų rislingai iš „Josephshofer“, „Juffer-Sonnenuhr“, „Kaseler Nieschen“, „Piesporter Goldtröpfchen“, „Wiltiger Gottesfuss“ vynuogynų. Ši vynuvinė, priklausanti vokiško putojančio vyno magnatui Güntheriui Rehui, pripažinimą pelnė dėl aukščiausio lygio produkcijos.

REICHSGRAF VON KESSELSTATT